

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

занятости местного населения, повышению профессиональной подготовки кадров. А в рамках международной практики существуют большое количество инструментов, посредством которых государство может направлять развитие такого международного центра в том или ином направлении.

При формировании центра международного бизнеса важно не относиться к данному процессу как к эксперименту, ограниченному строго определенными временными рамками. Такое отношение предполагает неуверенность в результате со стороны властей и возможность досрочного прекращения всякой деятельности по формированию центра и его дальнейшего существования. Экспериментальное, ограниченное во времени, отсутствие гарантий со стороны властей обязательно вызовет недоверие со стороны потенциальных потребителей. Компании с серьезными намерениями на долгосрочное функционирование никогда не выберут экономическую зону, которая создана в порядке эксперимента. И наоборот, такое образование может привлечь «компании одной сделки», такие компании, которые специально создаются под осуществление какой-либо одной финансовой операции в рамках давно продуманного плана. После прохождения денег по счетам упомянутой выше компании ее либо закрывают, либо забывают о ней. Сейчас тенденция со стороны центров международного бизнеса такова, что они все больше и больше озабочены своей репутацией. Им невыгодна регистрация компаний однодневок, учитывается и тот факт, что такие компании за ненадобностью просто перестают платить взносы. Респектабельные центры международной деловой и финансовой активности нацелены на долгосрочное сотрудничество, в том числе и со стороны компаний.

В связи с этим необходимо отметить еще одно важное правило. В рамках действия таковой на компании должно налагаться минимальное количество ограничений. Это означает, что компании должны пользоваться максимальной свободой, особенно в отношении потока их денежных средств и принятия управленческих решений. Компания приходит на международный рынок не для того, чтобы ей диктовали, как и где ей разместить ее финансы, а для того, чтобы открыть для себя новые возможности финансового менеджмента.

Керченская область как нельзя кстати подходит для развития центра международного бизнеса. Налицо все предпосылки и возможности для формирования такового. Во-первых, следует отметить удачное географическое расположение области. Особое геополитическое положение Керчи как украинского транспортного узла в центре Европы делает развитие международного центра на данной территории крайне привлекательным. Потенциальными потребителями делового центра в Керченской области могут быть компании именно из европейских стран и стран Балтии и России. Не маловажным является также то факт, что временная разница с таким европейскими городами как Берлин, Париж, Люксембург, Брюссель, составляет всего один –два часа.

Во-вторых, еще одним преимуществом Керченского региона является избыточная дешевая рабочая сила, в том числе и высококвалифицированные специалисты.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Вересюк А. Для офшорных зон наступает время перемен // Рынок капитала // -2007.-№11.-С. 19-21.
2. Вол Б. Офшорный бизнес: за і проти // Вісник податкової служби України // -2000.-№ 30 серпень.- С.23-26.
3. Гарасюк О.А. Правові основи діяльності офшорів в окремих країнах світу // Регіональні перспективи." 2006.- № 1(8).- С. 66-69.
4. Гаркуша В. Офшор: made in Ukraine? // Компаньон // - 2007.- № 3, 17 январа.-С.25-26.
5. Вдович П. Как и для кого вводили льготы: [Основные льготы, которые предоставляются инвесторам на территориях со специальным режимом инвестиционной деятельности] // Інвестиції: практика та досвід. - 2008. - № 9. - С.12- 14

РЕЗЮМЕ

В науковій роботі проаналізовано доцільність створення та розвитку центру міжнародного бізнесу на території України, а саме на Керченському півострові.

Ключові слова: офшорна зона, центр міжнародного бізнесу, офшорне підприємництво, офшорна операція.

РЕЗЮМЕ

В научной работе проанализировано целесообразность создания и развития центра международного бизнеса на территории Украины, а именно на Керченском полуострове.

Ключевые слова: офшорная зона, центр международного бизнеса, офшорное предпринимательство, офшорная операция.

SUMMARY

In the research paper the expediency creation and development of the international business center on the territory of Ukraine, in particular on Kerch peninsula, is examined.

Keywords: offshore zone, the center of international business, offshore business, offshore operation.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КЛАСТЕРІВ ЯК ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЕКСПОРТНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ РЕГІОНУ

Кучерявенко Г.В., аспірант каф. міжнародної економіки, Придніпровська академія будівництва і архітектури

Постановка проблеми. Принципове значення для розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та активізації на цій основі їхнього соціально-економічного розвитку має експортний потенціал регіону.

Процес регулювання зовнішньої торгівлі потребує комплексного підходу, який передбачає вибір відповідних факторів зміцнення міжнародного торговельного співробітництва, розробки методик аналізу та створення дієвої системи розвитку експортного потенціалу України відповідно до сучасних світових тенденцій. З метою досягнення реалізації системи напрямків розвитку експортного потенціалу необхідно формувати кластери експортної орієнтації. Кластеризація економіки, що посилює взаємозв'язки її господарюючих суб'єктів і додає нові імпульси розвитку регіонів, є однією з умов підвищення їх експортного потенціалу. Проблема оцінки конкурентоспроможності регіонів є однією з недостатньо вивчених в економічній науці, що пов'язане, в першу чергу, зі складністю регіону як економічної системи, що володіє цілим набором різнопланових характеристик. Традиційні методики оцінки конкурентоспроможності потребують постійного коректування у зв'язку з підвищенням значущості нових чинників, що впливають на регіональний розвиток. Недостатня розробленість теоретико-методологічних положень, наявність невирішених питань практичного характеру по проблемах використання ринкових інструментів формування економічних кластерів визначили актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблематики впливу експорту на соціально-економічний розвиток регіону знайшло відображення в працях таких зарубіжних вчених, як Ліндерт П., Грайпл Е., Ріттенбрук До., Енгельхарт Д. та ін. Питання, пов'язані з економічними кластерами, активно розглядаються західними вченими-економістами. Серед них, в першу чергу, потрібно відзначити М. Портера, засновника кластерного підходу. Внесок в розробку даної проблеми внесли також зарубіжні економісти: А. ДеМан, П. Кругман, З. Розенфельд, М. Фельдман, Д. Якобс, Л. Янг, Д. Сольє та багато інших.

Роботи зарубіжних економістів – Р.Дж. Болта, А. Дейяна, П. Дойла, П. Друкера, Ф. Котлера та ін. – виступають як головні джерела інформації про сутність і можливості використання ринкових інструментів в процесі формування економічних кластерів. Теоретичними і практичними аспектами проблеми формування і функціонування кластерів в Україні активно займається Соколенко С.І.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Питання впливу кластерів на експортні можливості регіону не знайшли остаточного вирішення в дослідженнях учених-економістів, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Метою даної роботи є дослідження особливостей функціонування кластерів як факторів впливу на розвиток експортних можливостей регіону.

Викладання основного матеріалу. Експортний потенціал визначає можливий ступінь участі регіону в системі міжнародного поділу праці і визначається можливостями використання технологічних, трудових, інтелектуальних, природних і інших ресурсів регіону в структурі світових коопераційних зв'язків. Для його ефективної реалізації необхідне створення оптимальних умов, що припускає створення інфраструктури зовнішньоекономічних зв'язків, сприятливого правового середовища, гарантій від різного роду ризиків, юридична допомога суб'єктам, що хазяйнують, з метою мінімізації цінових втрат і зниження можливостей для дискредитації партнерських відносин. У цьому зв'язку експортний потенціал являє собою основу функціонування зовнішньоекономічного комплексу регіону і припускає здатність регіону робити й експортувати необхідну кількість конкурентоздатних товарів для зовнішнього ринку.

Стан експортного комплексу регіону характеризує ступінь реалізації його потенціалу. На думку М. Сейфуллаєва і В. Капіцина, експортний потенціал регіону являє собою комплексну характеристику, що включає ряд складових (рис.1).

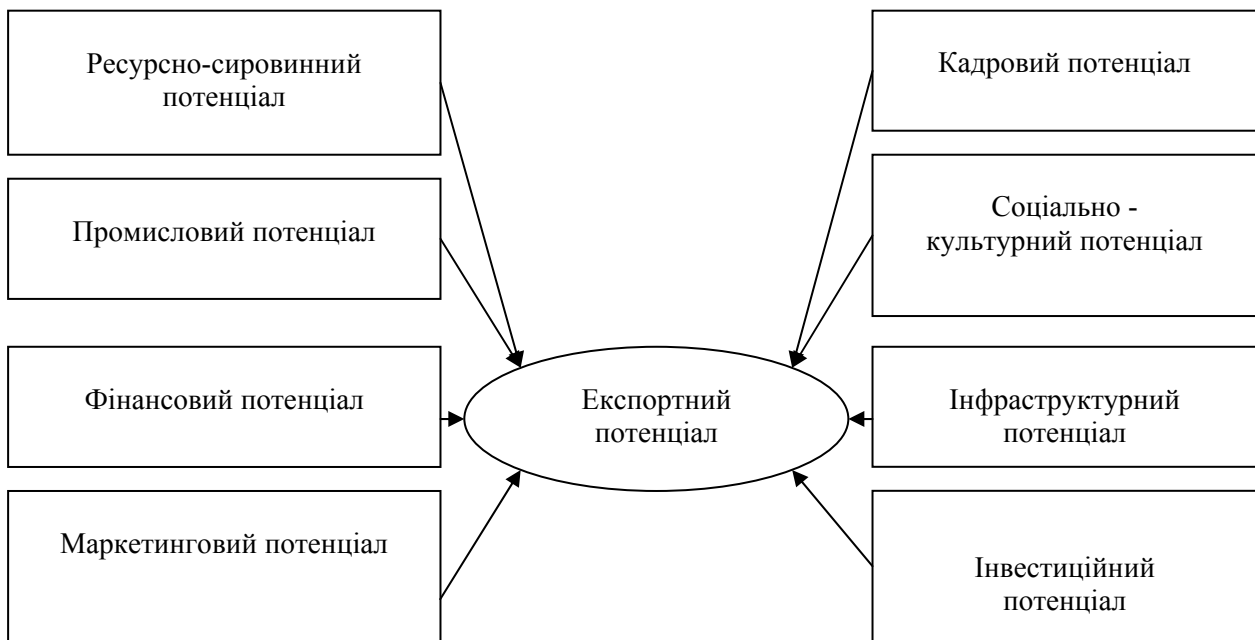

Рис.1.Складові експортного потенціалу регіону

У формуванні експортного потенціалу регіону виділяють два типи конкурентних факторів, що визначають успішність виходу регіонів на світовий ринок - зовнішні і внутрішні.

Зовнішні фактори існують поза регіональною системою господарства, представляючи тенденції розвитку світового ринку, загальнодержавні і міжрегіональні конкурентні позиції. До них відносять сучасні особливості розвитку світової економіки; глобальну конкуренцію; місце країни у світовій торгівлі; рівень економічного розвитку країни і використання досягнень НТП; державну регіональну політику, міжрегіональну конкуренцію усередині країни по виходу на зовнішній ринок.

Внутрішні фактори ідентифікуються при вивченні експортного потенціалу в самій регіональній економіці і включають рівень економічного розвитку регіону і емкість внутрішнього ринку; комплекс ресурсів регіону; стан ринкової інфраструктури, статус маркетингу; інформаційну прозорість; наявність умов участі в міжрегіональних зв'язках (умови нарощування експорту, товарна спеціалізація і конкурентоздатність експортної продукції, маркетингова й інвестиційна привабливість); економіко-географічне положення регіону; соціально-політичні й екологічні фактори.

Експортна діяльність регіону спрямована на одночасну реалізацію декількох основних функцій - функції розвитку, функції стабілізації регіональної господарської системи і функції економічної ефективності, тобто одержання регіоном прибутку в повному обсязі і відповідно до конкретних задач розвитку регіональної економіки.

Регіон, як соціально-економічна система, виступає ключовим чинником подальшого розвитку експортної системи, яка сприяє виходу створених у ній кластерів на світові ринки. Зрілість та конкурентоспроможність елементів експортного кластеру приходить з часом, при цьому створені кластери обов'язково мають бути орієнтовані на високі вимоги світового ринку. Вивчати та прагнути задовольнити ці вимоги – справа не тільки господарюючих суб'єктів, але й держави.

Існує велика кількість різних теорій формування і розвитку конкурентоспроможності. Але, як показує практика розвитку економічних систем, найбільш ефективною формою економічного зростання є теорія кластерного механізму. Прикладами відомих систем кластерного типу є кооперації компаній: у сфері комп'ютерної техніки та інформаційних технологій – у Силіконовій долині (США); зв'язку і телекомунікацій – у Гельсінкі (Фінляндія); кіновиробництва – у Голівуді (США); аерокосмічної промисловості – у Московському регіоні (Росія). Сьогодні в Україні лише у 7 регіонах існують такі об'єднання. Серед їх – швейний, будівельний, харчовий і туристичний кластери. Всі вони були створені за сприяння Асоціації "Поділля Перший" і міжнародних програм з відповідною фінансовою підтримкою Агентства міжнародного розвитку США, Центрами об'єднання підприємницьких структур у кластери стали міста Хмельницький і Кам'янець-Подільський [1].

З метою досягнення реалізації системи напрямків розвитку експортного потенціалу необхідно формувати кластери експортної орієнтації. Експортний кластер – це сукупність географічно локалізованих, взаємодоповнюючих підприємств-експортерів, постачальників, фінансових організацій, науково-дослідних центрів, вищих навчальних закладів та інших організацій, які доповнюють один одного в досягненні конкретного господарського ефекту і посилюють міжнародні конкурентні переваги окремих компаній, а отже, і кластера в цілому. Аналіз зарубіжної практики свідчить про те, що кластери стимулюють значне підвищення продуктивності праці і впровадження інновацій, які виступають основними чинниками розвитку експортного потенціалу. Компанії виграють, маючи можливість обмінюватися позитивним досвідом і знижувати витрати, спільно використовуючи ті ж самі послуги та маючи тих самих постачальників.

Серед факторів, які мотивують інтеграцію різних підприємств і організацій в експортний кластер, можна відзначити такі:

- погоджені вимоги головних компаній до своїх постачальників і дилерів;

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

- зниження витрат на впровадження нових технологій за рахунок ефекту масштабу;
- збільшення потенційного ринку інжинірингових і консалтингових послуг, у тому числі для малих підприємств, за рахунок впровадження субконтракту при виконанні комплексних проектів і програм;
- розширення доступу до інформації про споживи ринку і просування продукції та послуг малого бізнесу на світові ринки;
- підвищення можливості підприємств, у тому числі малих, до залучення інвестицій і грантів;
- більш ефективна система виходу на зарубіжних партнерів і нові світові ринки.

Будь-яка політика, спрямована на формування кластерів, починається з визначення вже існуючих у регіоні передумов їхнього створення. Повинна бути присутня більш-менш виражена криза економіки (або окремого сектора), що об'єктивно підштовхує владу і бізнес до необхідності та терміновості перетворень.

Дуже важливим є механізм фінансування експортного кластера. Серед статей витрат на функціонування кластера найбільш значимими є:

- витрати на створення кластера;
- витрати на розвиток інфраструктури та її підтримку;
- витрати на окремі проекти і програми кластера.

Фінансування створення кластера, як правило, ведеться на основі бюджетних ресурсів або спроможного спонсора (це можуть бути, наприклад, головні підприємства-експортери кластера). Фінансування інфраструктури та окремих проектів у різних країнах і кластерах здійснюється як на основі змішаного фінансування – внески підприємств-учасників кластерів (або відповідних проектів) і бюджетного фінансування (Німеччина), так і при відсутності або з мінімальною участю бюджетних ресурсів (Великобританія).

Створення кластерів зовнішньоторговельного профілю сприяє досягненню таких позитивних тенденцій розвитку експортного потенціалу:

- підвищення конкурентоспроможності експортної продукції за рахунок впровадження нових технологій;
- зниження витрат і підвищення рівня відповідних наукомістких товарів та послуг за рахунок ефекту синергії й уніфікації підходів в якості, логістиці, інжинірингу, інформаційних технологіях худе;
- забезпечення зайнятості в умовах реформування великих підприємств і аутсорсингу;
- консолідоване лобювання інтересів учасників кластера в різних органах влади.

Зберігаючи фінансову незалежність кожного підприємства, експортний кластер представляє єдиний організм, функціонування якого може забезпечити досягнення світового рівня якості. Тісна співпраця всіх учасників виробничого процесу – від постачальників сировини до реалізації кінцевого продукту на зовнішніх ринках – забезпечує планування роботи кластера на перспективу, дає постійне авантаження, знижує собівартість продукції та послуг, створює єдиний інформаційний та економічний простір [2].

На сьогодні активно вивчається питання про роль регіональних кластерів в економіці Європи. Значний інтерес до регіональних кластерів виникає з успішного досвіду розвитку індустріальних районів в Італії. Як показує практика, фірми, об'єднані в індустріальні райони, мають стабільну більш високу прибутковість і більш високу продуктивність, ніж аналогічні підприємства, що не відносяться до подібних районів. Як бачимо, тільки в декількох європейських державах проведені дослідження і одержана докладна картографія регіональних кластерів. В інших країнах дотепер ідентифіковані тільки національні або індустріальні кластери. Тому теза про значення регіональних кластерів для розвитку економіки європейських держав, про їх дію на її ефективність і конкурентоспроможність поки не може бути повністю підтверджена. Проте, як показують статистичні дані, рівень економічного розвитку кластерів виявляється в середньому на декілька пунктів вище, ніж в аналогічних компаніях або підприємствах по країні. Слід також відзначити, що на даний час бракує універсальної методики виявлення кластерів, яку можна б було використовувати стосовно будь-якої країни, не зважаючи на місцеву специфіку. Концепції регіональних кластерів узяли на озброєння й інші країни. Одним з важливих кроків, зроблених урядом Великобританії, стало замовлення на виявлення і картографію всіх регіональних кластерів в країні. Підхід до кластеризації в Данії багато в чому ідентичний британському. Тут виявлені 13 регіональних і 16 національних так званих «компетентних» кластерів. Регіональні кластери об'єднуються як на основі традиційних галузей промисловості (виробництво тканин, одягу, меблів, садівництва), так і на основі нових технологій (мобільний і супутниковий зв'язок). В Португалії виявлення регіональних кластерів стало побічним результатом дослідження конкурентоспроможності португальської економіки, проведеного під керівництвом М.Портера. Політична стратегія Португалії орієнтована на посилення позицій природних кластерів і створення сприятливих умов для підвищення їх конкурентоспроможності. У Франції дослідження, виконане за замовленням національного агентства планування (DATAR), дозволило ідентифікувати 144 існуючих регіональних кластера і близько 82 кластерів, що знаходяться у процесі становлення. У Фінляндії ключові національні кластери виявлені в 9 галузях промисловості [3].

Бар'єри, що перешкоджають трансграничній співпраці в межах регіональних кластерів, зв'язані, головним чином, з відмінностями в законодавстві тих або інших держав. Свою роль грають також мовні бар'єри і відмінності в менталітеті. Проте єдиний європейський ринок націлений на скорочення подібних бар'єрів.

Отже, кластери стимулюють значне підвищення продуктивності праці і впровадження інновацій, які виступають основними чинниками розвитку експортного потенціалу. Експортери вииграють, маючи можливість ділитися позитивним досвідом і знижувати витрати завдяки ефекту масштабу. Унікальність кластера в контексті розвитку експортного потенціалу в тому, що завдяки об'єднанню влади, бізнесу, інфраструктури, науково-професійної бази можна реалізувати цілий комплекс заходів щодо збільшення конкурентних переваг вітчизняної продукції на міжнародних ринках.

В умовах розвитку сучасної економіки, обумовленою її глобалізацією, інформатизацією і постіндустріальним розвитком, домінуючим став інституційно-мережевий підхід до організації промислового виробництва, тобто кластеризація економіки.

У такій економіці форма організації взаємостосунків між структурами, що вступили в кластер, не є ні ієрархічною, ні чисто ринковою. Взаємодія в такій системі відбувається на основі відносин взаємозалежності. Об'єднання учасників в межах такої організації в кластер є мережею, що функціонує на основі інституційного механізму координації. Її формування припускає стійкі зв'язки між учасниками через географічну близькість або наявність інститутів, взаємодія з якими лише частково регулюється ринком. Аналіз механізмів координації і форм мереж став ключовим об'єктом економічних досліджень і фундаментом розвитку організаційних форм виробництва на початку третього тисячоліття в більшості країн світу. Феномен кластерної концепції сьогодні є визнаним фактом, як в економічній науці, так і в бізнесі. Ключовою специфікою цієї концепції є те, що при формуванні кластерних структур забезпечується поєднання в них конкуренції і кооперації [4].

Сьогодні тема кластерів актуальна для всіх країн світу, оскільки конкурентоспроможність регіонів і країн забезпечується на основі програми кластеризації. Кластери стали ефективним інструментом розвитку окремих територій і регіонів, що сприяє підвищенню загальнонаціональної конкурентоспроможності. Національним проектом повинне стати постійне збільшення експорту високотехнологічної продукції, а не сировини і напівфабрикатів. Для цього необхідно перевести країну на інтенсивний шлях розвитку, шлях технологій і інновацій.

Важливо відзначити, що, як свідчить світовий досвід, при вирішенні комплексу питань, пов'язаних з формуванням кластерної політики і реалізації кластерних ініціатив важливу роль відіграють торгово-промислові палати, оскільки відповідно до законодавства вони створюються з метою сприяння розвитку національної і регіональних економік, їх інтеграції в світову господарську систему через створення сприятливих умов для підприємницької діяльності, розвиток торгово-економічних і науково-технічних зв'язків підприємств України з підприємствами зарубіжних країн.

Здійснені з 1997 р. спроби впровадження перших виробничих систем на основі кластерної моделі в різних регіонах України підтверджують перспективність і ефективність руху в цьому напрямку. Досвід розвитку кластерних ініціатив на Поділлі, в Прикарпатті,

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Поліссі, Криму, м. Севастополі і в інших регіонах свідчить про те, що формування сучасних партнерських відносин між місцевою владою, діловими колами, а також підтримуваними виробництвом місцевими освітніми центрами є складним комплексним процесом.

Піонером кластеризації в Україні слід вважати Хмельницький регіон, в якому вже до 2000 р. сформувалося декілька виробничих кластерів, – швейний, будівельний, харчовий, туристичний і кластер зеленого сільського туризму. Досвід Поділля став важливим полігоном для отримання навиків кластеризації для інших регіонів України. До числа перспективних слід також віднести формування в Україні метапромислових кластерів, на основі яких створюється промисловість по перетворенню існуючих традиційних видів промислового виробництва. До такого типу кластерів відносять нафтоелектронні кластери.

Україна має значний потенціал для кластеризації як в області високих технологій, так і в традиційних напрямках. Необхідно забезпечити фінансову підтримку кластерних ініціатив з боку держави. Як свідчить світовий досвід, при формуванні інноваційних кластерів держава бере на себе приблизно третину фінансування кластерних ініціатив (за рахунок національного і місцевого бюджетів). Для прискорення підйому конкурентоспроможності економіки регіонів необхідно сприяти розширеній участі українських виробничих кластерів у відповідних міжнародних кластерних об'єднаннях, у тому числі в межах СНД, ОЧЕС, Євросоюзу та інших альянсів.

Висновки. Кластеризація української економіки на рівні регіонів - це об'єктивна необхідність для зміцнення експортного потенціалу національної економіки, оскільки економічні кластери є оптимальним поєднанням ринкових можливостей саморегулювання економіки з можливостями державної дії. Синергетичний ефект, що викликається такою взаємодією, здатний виявити нові і укріпити традиційні «точки зростання» регіональної економіки, що, зрештою, посилять конкурентоспроможність національної економіки як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Таким чином, з огляду на актуальність ідеї кластеризації економіки регіону, слід активізувати роботу в цьому напрямку як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях. Адже подальший розвиток кластерів у різних галузях економіки області дозволить створити додаткові робочі місця і підвищити рівень експортного потенціалу країни в цілому, що, в свою чергу, сприятиме подоланню наслідків світової фінансової кризи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Соколенко С.И. «Формирование инновационных кластеров в Украине: Роль Торгово-промышленных Палат» - Международный Форум «Развитие инновационного пространства СНГ. Роль и место Торгово-промышленных Палат стран содружества» (г. Казань, 16-17 апреля 2009г.).
2. Мигранян А.А. Теоретические аспекты формирования конкурентоспособных кластеров // Интернет-ресурс: <http://www.krsu.edu>.
3. Соколенко С. И. Развитие кластерів як дієвий інструмент підвищення конкурентоздатності країни: міжнародний досвід та українські перспективи // Интернет ресурс: soskin.info
4. Анненкова О.В. Методологія формування та розвитку регіональних кластерних структур// Економіст.-2007.-№6.-с.23-28

РЕЗЮМЕ

У статті розглянуті особливості функціонування кластерів як факторів впливу на розвиток експортних можливостей регіону. Наведені основні тенденції формування кластерної політики і реалізації кластерних ініціатив на регіональному рівні.

Ключові слова: кластер, фактори впливу, експортні можливості

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрены особенности функционирования кластеров как факторов влияния на развитие экспортных возможностей региона. Приведены основные тенденции формирования кластерной политики и реализации кластерных инициатив на региональном уровне.

Ключевые слова: кластер, факторы влияния, экспортные возможности

SUMMARY

In the article the features of cluster functioning as factors of influence on development of region export possibilities are carried out. The main tendencies of cluster policy forming and realization of cluster initiatives at regional level were determined.

Keywords: cluster, influence factors, export opportunities

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ І ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Кушнарєнко Н.П., Донецький національний університет

Постановка проблеми. Загальне зниження торговельних бар'єрів, що відбувається в рамках СОТ, створює сприятливе підґрунтя для формування зон вільної торгівлі між країнами. Набуття Україною членства у СОТ дозволило визначити у якості основного напрямку розбудови міжнародної економічної діяльності країн Європейського Союзу і України в контексті економічної лібералізації створення зони вільної торгівлі між Україною і Європейським Союзом, як передумови поступового входження України до європейського економічного простору через механізм Європейської економічної зони (за прикладом Швейцарії, Норвегії, Ісландії та Ліхтенштейну). Взаємодія національної економіки і економік країн ЄС в рамках інтеграційного процесу прискорює лібералізацію зовнішньоекономічних зв'язків як наслідок узгодження рівня протекціонізму економік країн-учасниць зазначеного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виділення невирішених її частин. Проблемам інтеграції України до світової економіки присвячено праці таких вітчизняних науковців як С.Богаčov, Д.Лук'яненко, Ю.Макогон, О.Мозговий, В.Новицький, Ю.Пахомов, А.Поручник, Л.Руденко, С.Румянцев, А.Семенов та ін. Незважаючи на значну кількість наукових праць з означеної проблематики, необхідним є поглиблений аналіз стану економічної взаємодії України та ЄС для удосконалення механізму інтеграції України до європейського економічного простору.

Формування цілей статті. Метою даної статті є визначення перспективних напрямків розвитку рівноправної економічної взаємодії України та Європейського Союзу в контексті економічної лібералізації.

Вклад основного матеріалу дослідження. Приєднання до СОТ має такі позитивні переваги для зовнішньої торгівлі України [1, с.297]:

- виконання передумов створення зони вільної торгівлі з ЄС;
- поява можливості повноправного і обґрунтованого застосування заходів захисту внутрішнього ринку відповідно до угод СОТ;
- зростання обсягів експорту;
- детенізація імпорту і збільшення обсягів легального імпорту

Розширене викладення позитивних і негативних наслідків вступу України до СОТ наведено у табл. 1.